

Становище

Относно: конкурсна процедура за заемане на академичната длъжност „доцент” по област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност: Теория на възпитанието и дидактика (**Андрагогия и методика на възпитателната работа**)
Изготвил становището: доц.д-р Стефка Иванова Динчийска, член на НЖ

- **Данни за конкурса:**

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент” е в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност 05.07.01-“Теория на възпитанието и дидактика” (**Андрагогия и методика на възпитателната работа**). Обявен е в Държавен вестник, брой 47/06.06.2014г. от Университет „Проф. д-р Асен Златаров” за нуждите на катедра „Педагогика и психология” на Факултета по обществени науки.

Конкурсната процедура се провежда по Заповед на ректора на Университет „Проф.д-р Асен Златаров”- № РД-307/26.10.2017 г.

Становището е изготвено в съответствие със Заповед № РД- 351/28.11.2017 г., в която е отбелязано, че като критерий за оценка да се приложи „Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р Асен Златаров”- Бургас” с последни изменения от 24.10.2013 г.

- **Данни за кандидата:**

Кандидат за участие в конкурса е гл.ас. д-р **Елена Петкова Петкова**.

Представеният от нея комплект от документи съответства на нормативните изисквания, заложи в ЗРАСРБ и отговаря на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности.

Елена Петкова работи като гл.асистент в катедра „Педагогика и психология” (към момента катедра „Педагогика и методика на обучението”) на Факултета по обществени науки при Университет „Проф. д-р Асен Златаров”.

Професионалната ѝ кариера обхваща различни позиции в образователната система (детска учителка, методист, преподавател), които обогатяват нейната опитност и допринасят за успешното ѝ изграждане като университетски специалист и изследовател.

Гл.ас.д-р Елена Петкова притежава богат, дългогодишен и многопосочен академичен опит: преподавателска дейност (от 29 години на ОТД) в Университет „Проф.д-р Асен Златаров”, експерт обучител е на педагогически специалисти към РААБЕ - България, БНК за УНИЦЕФ, СУ „Св.Климент Охридски”- ЦИУУРК, БСУ, академичен наставник, научен консултант на дипломанти, ръководител на проекти и участник в проекти.

Прави добро впечатление фактът, че гл.ас. Елена Петкова успешно съчетава класиката в преподавателската дейност с модернизма на съвременния педагог. В съдържателен и функционален план умело прилага иновационни идеи, търсейки решения с предвидливо конструиране на форми за емоционално и интелектуално ангажиране на студентите. По мое дълбоко убеждение това е стил на преподавател и изследовател, който влага целенасочени усилия за осигуряване на пълноценна творческа академична атмосфера.

Приложени са документи, доказващи сериозната ѝ научно-преподавателска работа в Университета: разработени 10 учебни програми и 4 лекционни курсове в областта на теория на възпитанието, андрагогика, методика на играта, методика на възпитателната работа. Елена Петкова е научен ръководител на 14 дипломанти и 17 кръжочника, които са разработили педагогически и андрагогически теми. Кръжочниците имат убедително участие в студентски научни сесии. Удостоверяват се внедрени резултати от научно-приложна дейност и участие в научно-изследователски проекти на национално и университетско ниво. Коректно са посочени 12 цитирания в публикациите на десет автора.

Д-р Петкова проявява мотивация и възискателност към професионалното си израстване: участие в семинар по проект „Училища без дискриминация“; курс по теория и практика на индивидуалната психология в образованието; семинар за обучение по Конвенцията на ООН за правата на детето, доказани със съответни сертификати.

- **Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция**

Гл.ас. д-р Елена Петкова кандидатства в конкурса за „доцент“ в професионално направление 1.2. “Педагогика” за нуждите на катедра „Педагогика и психология” на Факултета по обществени науки при Университет „Проф. д-р Асен Златаров” като е депозирала достатъчна по обем и качество научна продукция. Според представения от кандидата списък заглавията са 45 специално за конкурса, и 10 материала (автореферат и статии), свързани с придобиването на докторска степен. По жанр трудовете са:

Монографии – 1 (авторска)

Научни студии – 1 (в съавторство)

Научни статии – 33 (25 авторски, 8 в съавторство)

Научни доклади – 7 (5 авторски, 2 в съавторство)

Учебни помагала – 3 (в съавторство)

По тематика научната продукция на д-р Петкова обхваща предимно две основни направления: Андрагогия и Методика на възпитателната работа, с които напълно отговаря на профила на обявения конкурс.

Специалните акценти в научната и изследователската ѝ дейност са насочени към актуални проблеми, недостатъчно разработени, стимулиращи нови виждания и решения в практиката: образование за възрастни, правата на детето, превенция за деца и младежи в риск, гражданско участие за изграждане на подкрепяща среда, нравствено възпитание чрез изкуство, ценности и социализация, управление на образованието, Адлерово консултиране в образованието.

Научните ѝ публикации са резултат от проучвания, реализирани в посочените по-горе изследователски полета, както и резултат от дейността ѝ като участник в различни национални и международни проекти.

Тематично цялостната продукция е отражение на научните интереси на Петкова в областта на андрагогията и възпитателната работа в техните теоретични и практико-приложни параметри.

Обобщавайки представената научна продукция и документация могат да се маркират следните **приноси**:

- публикациите в андрагогическата област (4,6,8,10,12,13,15,19,24,28,33,36,37) с

изведени концептуални и приложни акценти доказват теоретично-емпиричната опитност на кандидата, защото са насочени към студентите относно промяна на техните нагласи за сътрудничество и продължаващо образование; повишаването на интереса към специалността чрез интерактивни модели: споделяне, презентиране на опит между студентите от различни курсове; аргументираната необходимост от менторинг на млади учители от университетски преподаватели; идеята за превенция на усвояване на антинаучни модели на поведение в образователната практика; доказано работещият метод Етически практикум „Възпитаване на възпитателите” като възпитателна стратегия за възрастни и форма на вътрешноучилищна квалификация при запознаване на педагозите с правата на детето в образованието;

➤ налични са и приноси в областта на **теорията и методиката на възпитание**

(16,17,20,35,39,40,42,43 и др.): относно методиката на груповата работа (емпирично е изведено мястото на груповата организация като условие за интерактивност в обучението; създадена и апробирана е методика за педагогическо взаимодействие при обучение на деца от предучилищна възраст чрез групово-състезателна организация); относно нравственото и естетическото възпитание (концептуализирана е оста: нравствено възпитание – изкуство - театрализирана игра), като са очертани особеностите на процеса на реализирането му в съвременните условия на организираното предучилищно и начално училищно обучение, детерминантите, които влияят върху него и основните направления на педагогическото взаимодействие; конкретизирани са културно-ценностни аспекти, приложими при обучението по религия в детската градина и началното училище;

➤ Актуално звучене имат разработките, свързани с **Правата на детето в образованието** (1,3,18,23,25,26 и др.). Като интердисциплинарна област те обединяват иновативни проучвания и практики между науките право, философия, педагогика и обхващат няколко изследователски направления: цялостно теоретично проучване на проекцията на Конвенцията на ООН за правата на детето към образователната практика, като закон, задаващ социална поръчка към педагогическата система; дефинирани са правата на детето в образованието и тяхното значение за правнорелевантната социализация и нравственото формиране на личността в процеса на педагогическо взаимодействие; разработена е авторска методика за диагностика на отношението към правата на детето в образованието и са обосновани различни по стил възпитатели в зависимост от разбирането и нагласата към детската активност; аргументирано е защитена потребността от целенасочена промяна на педагога, определени са концептуалните аспекти в процеса на промяна;

➤ извеждането на **библиотерапията** като иновативен метод за възпитаване в справедливост; разкриването на рисковете за нравствено деформиране на детето при социализация в условията на консуматорско общество; дефинирането на границите за педагогическа интервенция и превенция чрез целенасочена методическа дейност;

➤ „чисто” теоретичните приноси на кандидата са в областта на **общата теория на възпитанието**: изведените теоретико-методологически основания и социалната значимост на диагностиката на социалната готовност за училище като процес на организирано взаимодействие между родителите, детето и образователните институции; маркираните тенденции за активното участие на семейството като сътрудник в образователната политика на училището (5,7,14,16,30,37,42,44,45);

➤ Участието на Петкова в **проекти** по НИС има и конкретни научно-приложни измерения: въвеждане на иновации в базовите социални институции и детска градина;

разработена и апробирана авторска методика за установяване и измерване на отношението към правата на детето с прилагане на „фокус-група“; изследвани са възможностите за консултантска дейност на педагозите с препоръка не само за разкриване на магистърска програма за педагогическо консултиране, но и с използване на този опит за изграждането на документацията на магистърска програма „Социално-педагогическо консултиране“; съдействие за промени в обществената активност на базовите на факултета институции чрез иновацията „Социалната кауза като възпитателен метод“.

- **Критични бележки:**

Не бих могла да изведа съществени критични бележки. Бих препоръчала кандидатът да съсредоточи интелектуалната си енергия по посока на все още недостатъчно разкритите детайли в гражданското образование на подрастващите и възрастните, в каквато насока са нейните творчески намерения. Освен това е необходимо да се ориентира към публикации в научни списания с импакт фактор (Web of Science) и в списания с импакт ранг (Scopus).

- **Заключение:**

Първо, оценявам високо достойнствата на научната продукция и перспективите в изследователската дейност на гл. ас. д-р Елена Петкова;

Второ, на мнение съм, че цялостната ѝ преподавателска активност е белязана с иновативност и творчество;

Трето, научната ѝ продукция отговаря изцяло на профила на обявения конкурс.

Това са и основанията ми да препоръчам на уважаемите членове на научното жури убедено да присъдят академичната длъжност „**доцент**“ по професионално направление 1.2. „Педагогика“, научна специалност 05.07.01 „Теория на възпитанието и дидактика“ (Андрагогия и Методика на възпитателната работа) за нуждите на катедра „Педагогика и психология“ на Факултета по обществени науки при Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ на гл. ас. д-р Елена Петкова Петкова.

19.01.2018 г.

Становището е изготвено от:.....
/доц. Стефка Динчийска, дп/